

ಪಕರೂ ಸೇರಿ ಅವರನ್ನು ಮರಳಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದರು. ಆಗ ನಾನೂ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಈ ಗಲಾಟೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಚ್ಚರ ಗೊಳಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತಿವೆದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದೇ ಮೊದಲಬಾರಿ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ತಾಕೂರರನ್ನು ಅವರ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆತಂದರು. ಆಗಲೂ ಅವರು, 'ನಾನು ಲತಾ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೇಕೆ ನನಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ನಾನೂ ಶ್ರೀಮಾತೆಯೂ ಅವರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲೇ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಾದ ನಂತರ ಅವರು "ನಮಗೆ ಈಗ ಬಹಳ ಸೆಕೆ. ಹೀಗೇಕೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ನಹಬತ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿ' ಎಂದರು. ನಾವು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದೆವು.

ಒಂದು ಸಲ ತಾಕೂರರು ನನಗೆ ಕಾಳೀಮಾತೆಯ ಪ್ರಸಾದ ವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಮೀನಿನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಹೇಗಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ (ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೂ ವಿಧವೆಯರು ಶುದ್ಧ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ) ಆದರೆ ತಾಕೂರರು, "ನೀನು ಶೀತಲಾ ದೇವಿಯ ಅಂಶ, ತಿನ್ನು" ಎಂದು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿದರು. "ಇದು ಪ್ರಸಾದ. ತಿನ್ನಲು ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡ. ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜನ್ಮ ತಾಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀನು ಅವಲಕ್ಷಣದ, ದಪ್ಪಿರುವ ಗಂಡನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೀಯಾ. ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ, ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗಿ, ಬಲವಂತವಾಗಿ ಎಳೆದುತರುತ್ತಾನೆ" ಎಂದರು. ನಾನು, "ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ. ನಿಜ ವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಈ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತಾ ಬಲಿ ಯಾಗಲಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿನ್ನು ವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ತಾಕೂರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಯಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಬಲರಾಮ ಬಸು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರು ತಾಕೂರರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಲ್ಪತ್ತೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಆಗ ತಾಕೂರರು ತಾವೇ ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಚಾಂದನೀಘಾಟ್‌ಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಗುತ್ತಾ, "ನೀವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬನ್ನಿ" ಎಂದರು. ದೋಣಿ ಹೊರಟಿತ್ತು. ತಾಕೂರರು ದೋಣಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೂ ಹೋಗು ವುದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕರಿ ಮೋಡಗಳು ತುಂಬಿ ಬಲವಾದ ಗಾಳಿ ಬೀಸತೊಡಗಿತು. ತಾಕೂರರು ಬಹಳ ಆತಂಕಕ್ಕೊಳಗಾದದ್ದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅವರು ಹಿಂತಿ ರುಗಿ ತಳಮಳಗೊಂಡು ಹುಡುಗನಂತೆ ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಆತಂಕದಿಂದ ಅಲೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೋಣಿ ಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ, "ಏನಾಗಬಹುದು? ಬಲರಾಮ ಬಸು ಮತ್ತು ಅವನ ಕುಟುಂಬ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ಅಯ್ಯೋ, ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ? ಆತ ಬಲರಾಮ ಬಸು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ತಿಳು ವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ, ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದ ವಿರಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದು, ತನ್ನ ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಂಡನಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲವೇ?" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ದೋಣಿ ದೂರವಾ ಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ತಾಕೂರರು ಕೊಠಡಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಅವರ ಮುಖ ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು, ಮನಸ್ಸು ಆಶಾಂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅವರು, 'ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ದುಃಖ ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ತಾಯಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ?' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ತಾಕೂರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಯೋಗೇನ್ (ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಮಿ ಯೋಗಾನಂದರು) ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಆ ಗಾಳಿ ಮಳೆಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಬಲರಾಮ ಬಸುವಿನ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯಲು ಕಲ್ಪತ್ತೆಗೆ ಹೊರಟ. ಅವನು ಆಲಂಬಜಾರಿನಿಂದ ಒಂದು ಬಾಡಿಗೆ ಗಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ. ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ರಾತ್ರಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು, ಬಲ ರಾಮ ಬಸು ಮತ್ತು ಅವರು ಕುಟುಂಬ ಸುಖವಾಗಿ ತಲುಪಿತ್ತು ಎಂದು ತಾಕೂರರಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಯೋಗೇನ್ ತಾಕೂರರಿಗೆ, "ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದೆ, ಅವರು ಸುಖವಾಗಿ ಮನೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಳವಳ, ಆತಂಕ ನೋಡಿ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಅವರ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ಬಂದೆ. ದೋಣಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದು ಬಾರಿ ಇನ್ನೇನು ಮಗುಚಿ ಹೋಗು ತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಆಗಿದ್ದು, ಹೇಗೋ ಸರಿ ಹೋಗಿ ಊರು ತಲುಪಿದರು" ಎಂದ.

ತಾಕೂರರು ಕಾಶೀಪುರದ ತೋಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದ ದಿನ ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಅವರು ಆ ದಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ದಿಂಬಿಗೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಸ್ವರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ ಎಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನು, ಶ್ರೀಮಾತೆ ಕೊಠಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ಅವರು ನಿಧಾನ ವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಮೆತ್ತಗೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ, "ನೀನು ಬಂದೆಯಾ? ಕೇಳು, ನಾನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೋ ತುಂಬಾ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ" ಎಂದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಆಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ತಾಕೂರರು ಮೆತ್ತಗೆ, ಸಣ್ಣದ್ದನಿಯಲ್ಲಿ "ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡ, (ಭಕ್ತರನ್ನು ತೋರಿಸಿ) ಅವರಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ನಿನ್ನನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೋ, ಅವಳು ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗಾತಿ" ಎಂದರು.

ಈಗಲೂ ಅವರ ಕೊನೆಯ ದಿನದ ಮುಖವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ ಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು.

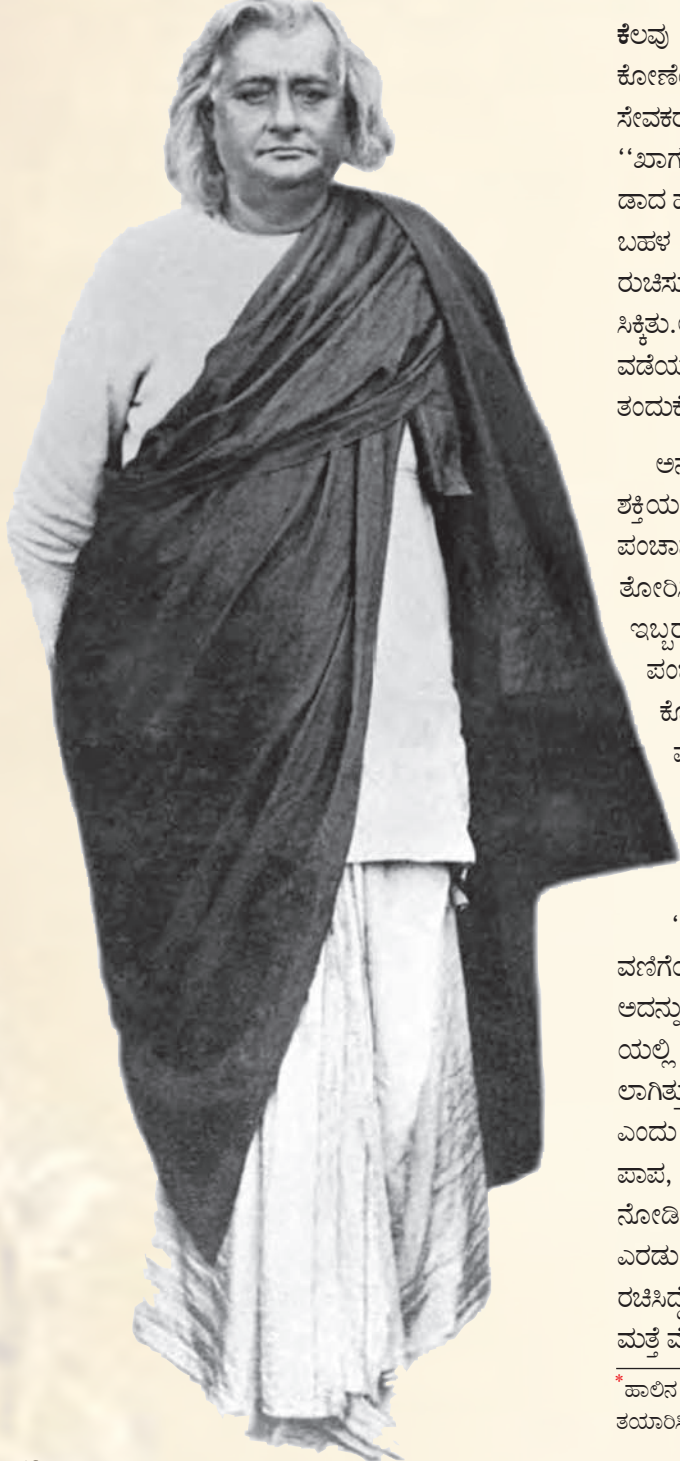

ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾನಂದರ ಸ್ವತಿಸಂಚಯ

ಬಂಗಾಳಿ ಮೂಲ: ಸ್ವಾಮಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಕುಮಾರಿ ಪಿ.ಉಷಾ

ಭಾಗ-೪

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಬಾಬಾ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸೇವಕರು ಹಾಗೂ ಭಕ್ತರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು: “ಖಾಗಡಾದ ಛಾನಾ ವಡೆ * ನಿಜಕ್ಕೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಖಾಗಡಾದ ಹತ್ತಿರವಿದೆ ವಿಷ್ಣುಪುರ. ಅಲ್ಲಿನ ದೇವತೆ ದಯಾಮಯಿ ಕಾಳಿ ಬಹಳ ಜಾಗೃತ ದೇವತೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಏನೂ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೩ ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಕಡಲೆ ಸಾರು ಅಮೃತದಂತಿತ್ತು. ಖಾಗಡಾದ ಛಾನಾ ವಡೆಯನ್ನು ತಾಕೂರರು ತಿನ್ನಬಯಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ.”

ಅನಂತರ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತ ಬಾಬಾ ಅದ್ಭುತವಾದ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು: “ತ್ರಿವೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಪಂಚಾನನರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಬಿಳಿಯರು (ವಿದೇಶೀಯರು) ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತರ್ಕ ಪಂಚಾನನರು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಯುತ್ತ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತೀರ್ಮಾನ ಹೇಳುವಾಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಾಯಿ ಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯ ಇಬ್ಬದಿಯಲ್ಲೂ ಏನೇನನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು - Sir William Jones ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು.

“ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದಿನ ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದನೊಬ್ಬ ನವಾಬರ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದರಂತೆಯೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದನ್ನು ನವಾಬನಿಗೆ ಉಪಹಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಚಿತ್ರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಂದಿಗಳು ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನವಾಬನು ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಡವಾಗಿ, ‘ಹಂದಿ! ಹಂದಿ’ ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದ. ಅವನು ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಪಾಪ, ಅವನು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ, “ಏನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆನೋ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಚಿತ್ರಬಿಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಂದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.” ಅದಕ್ಕೆ ನವಾಬ ಹೇಳಿದ, “ಓ ಹಾಗೇನು? ನಿಲ್ಲು.” ಮತ್ತೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು - ಈ ಸಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಟ್ಟಿ

* ಹಾಲಿನ ಕನೆಯನ್ನು ಬತ್ತಿಸಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಸಿ ‘ಚನಾ’ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ವಡೆಯನ್ನೇ ‘ಛಾನಾ ವಡೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಡಿಟ್ಟರು - ಎಷ್ಟು ಆನೆ, ಎಷ್ಟು ಕುದುರೆ, ಎಷ್ಟು ಪಾದಚಾರಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಬಣ್ಣದ ಪತಾಕೆಗಳು, ಯಾವ ವಸ್ತ್ರ - ಇತ್ಯಾದಿ. ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರು, ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹಾಗೇ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುವವನು ಶತಾಭಿಧಾನಿ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯೇ ಆಗಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಹೇಳಿಬಿಡುವನು. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡೋಣವೆಂದು ರಾಕೂರರ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ, ‘ಎಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಮಗಾಧ ಸೌಖ್ಯಂ..’ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಅದನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಾನಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.”

ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ೫.೩೦ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಮಹಡಿಯ ಕೋಣೆ. ಮಠದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧುಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದರು. ಬಾಬಾ ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಮಾಧವಾನಂದರು ಕೇಳಿದರು, “ಮಹಾರಾಜ್, (ಶತಾಭಿಧಾನಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ) ‘ಬರೊ ಧಾನ್ಯ’ದ ಬೀಜವನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಬರೆದ ಲೇಖನದ ಬಗ್ಗೆ ‘ಹಾಗೆಂದರೇನು?’ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.” ಮಹಾರಾಜರೆಂದರು, “ನನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಯೇ? ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ರಾಕೂರರು ಹೇಳಿದರು, ‘ಬರಿ, ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಬರಿ’ ಎಂದು. ನಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮರೆತು ಹೋದೀತೋ ಎಂದು ತಕ್ಷಣವೇ ಬರೆದಿಡಲು ಹೊರಟೆ. ಆಗ ನಾನು ಭಾವಪರವಶನಾಗಿದ್ದೆ. ಪೆನ್ನು, ಕಾಗದಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರಿವರನ್ನು ಕರೆದೆ. ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಖಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಮೋಂಬತ್ತಿ ಉರಿಸಿ, ನಾನೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರೆವಣಿಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಅನಂತರ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತೆ. (ರಾಕೂರರು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಕ್ತ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ವಾತಾವರಣ ದೊರೆತಾಗ ಧಾನ್ಯ ಮೊಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.)

“ಅನೇಕ ಹುಡುಗರು ಬಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ - ‘ರಾಮಕೇಷ್ವರ (‘ರಾಮಕೃಷ್ಣ’ ಎಂಬುದರ ಆಡುಮಾತಿನ ರೂಪ) ಭಗವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ಭಾರತವೇಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ?’ ಎಂದು. ಅಯ್ಯಾ, ಅವರು ನಿರಪೇಕ್ಷರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭಾವದ ಬೀಜವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಹೇಗಿದೆಯೋ, ಜನರ ಪ್ರಯತ್ನ ಹೇಗೋ ಅದರಂತೆ ಫಸಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತದಲ್ಲವೇ?

“ಭಾರತಕ್ಕೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಅವರು ಏನನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟಾಯಿತು. ಈ ಭಾವವನ್ನೇ ನಮಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ೮೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಗುಲಾಮತನ! ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. Spirit of

adventure, determination, discipline (ಸಾಹಸ, ಧೃಢಸಂಕಲ್ಪ, ಶಿಸ್ತು) ಗಳಾವುವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನನಗಿದರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಕೂರರ ಭಾವ ಹೇಗೆ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಆಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡು. ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಿದೆ - ಇರಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂದರೆ ಇದೇ.

“ರಾಕೂರರ ಭಾವವನ್ನು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾಶ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅನಂತವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಭಾವಗಳ ಪ್ರಕಾಶವುಂಟಾಗಿದೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರಕಾಶ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನನಗಷ್ಟು ಲಭಿಸಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹೋಗು, ಆರತಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗು. ಸಂಜೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹರಿ ಬೋಲ್, ಹರಿ ಬೋಲ್, ಹರಿ ಬೋಲ್!”

ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ನಂತರ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಮೊದಲು ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದು ಬಾಬಾರ ಹಲ್ಲಿನ ಸೆಟ್ಟು ಬಂದಿದೆ.

ಮಹಾರಾಜ್: ಈ ಸಲವೇನಾದರೂ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ರಕ್ತ ಬಂದರೆ, ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ನಿಮಗೆ!

ಡಾಕ್ಟರ್: ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನು ರಕ್ತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಂದರೆ ಸರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾರಾಜ್: ಅರೆ! ಥೂ! ತಮಾಷೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುವುದೇ? (ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕರು) ಹಲ್ಲು-ಗಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕು? ವಯಸ್ಸಾಯಿತು. ಇನ್ನೇನೂ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಿರುವುದು ಒಂದೇ ಆಸೆ - ರಾಕೂರರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು. (ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ) ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಸಾರಗಾಭಿಗೆ ಬನ್ನಿ, ಆಗದೆ?

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ಬಳಿಕ ಬಾಬಾ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನಾಯ್ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ ಹುಡುಗ. ಬಾಗಬಜಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಲರಾಮ ಮಂದಿರದ ಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಿತ. ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲು ಅವನಿಗೆ ಆಸೆ, ಆದರೆ ಕೆಲಸದ ಭಯದಿಂದ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾರಾಜರೊಬ್ಬರು ಅವನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೈದಿದ್ದರು. ಸರಳನಾದ ಕಾನಾಯ್ ಬಾಬಾಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಬಾ ಕಾನಾಯ್‌ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ: “ಭಯವೇಕೆ? ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಭಯವೇ ಮಹಾಪಾಪ. Coward (ಹೇಡಿ) ಎಲ್ಲಿಯವನು! ಹೋಗು, ಅನಂಗ ಮಹಾರಾಜರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬಾ. ಸಾಧುಗಳ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಬಾರದು. ಅದು ನಿನಗೆ ಮಂಗಳ

ವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹೆದರಿದರೆ, ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೆದುರು ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದಿದ್ದರೆ, ಯಮನ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲುವೆ? ಯಮನಿಗೆ ಸಮಯದ ಕಾಲದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಿಲ್ಲ. ಸಾವಿನ ಸಮಯ ಈಗಲೇ ಬರಬಹುದು. ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ - ನಚಿಕೇತ ಯಮನೆದುರು ನಿಂತು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ: 'ಮೃತ್ಯುವಿನ ನಂತರ ಏನು?' ಎಂದು. ಯಮನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ - 'ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನಾದರೂ ಕೇಳು. ಒಂದು ವರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ.' ನಚಿಕೇತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, 'ನನಗೆ ವರ ಬೇಡ. ಬೇರೆಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.' ಅಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನದು ಎಂಥ ಸಾಹಸ! ಯಮನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ವಿಚಾರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ? ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದೆಯಲ್ಲ 'ನಾಚೂಕ್ ತಾಹಾತೇ ಶ್ಯಾಮಾ' (ಕಾಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸಲಿ) ಅದು ನೆನಪಿದೆಯಾ? ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?"

ಕಾನಾಯ್ ಹಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದ:

**ಜಾಗೋ ವೀರ್, ಘುಂಚಾಯೇ ಸ್ವಪನ್, ಶಿಯರೇ ತಮನ್
ಭಯ್ ಕೀ ತೋಮಾರ್ ಶಾಜೀ?
..ಚೂರ್ಣ ಹೋಕ್ ಸ್ವಾರ್ಥ್, ಸಾಧ್, ಮಾನ್
ಹೃದಯ ಸೃಶಾನ್, ನಾಚೂಕ್ ತಾಹಾತೇ ಶ್ಯಾಮಾ ||**

(ಏಳು ವೀರನೆ, ಸ್ವಪ್ನವ ತೋರೆ; ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಬರಿದೆ ಭಯವೇಕೆ ನಿನಗೆ? ಸ್ವಾರ್ಥ, ಆಸೆ, ದರ್ಪಗಳು ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿ, ಹೃದಯವನು ಸೃಶಾನ್ಯದಾಗ, ಕಾಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸಲಿ.)

ಬಾಬಾ: (ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೊಂದಿಗೆ) ನೋಡಿದಿರಾ? ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ! ಆಹ! ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅಭಯದ ಪ್ರತಿಮೂರ್ತಿ.

ರಂಗೂನ್‌ನಿಂದ ಬಂದ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದರು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಬೇಲೂರು ಮಠದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಬಂದ ದಿನದಂದು ಸಂಜೆ ಈ ಇಬ್ಬರು ವೃದ್ಧ ಶಿಶುಗಳ ಮಿಲನದ ದೃಶ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾರಾಜರು ಬಾಬಾರ ಕೋಣೆಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಲೇ ಬಾಬಾ ಅವರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆಲಂಗಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಎರಡು ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು:

“ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ಫೌಂಟನ್ ಪೆನ್ನುಗಳಿವೆ? ನನಗೊಂದನ್ನು ಕೊಡು.”

“ನಾನೇಕೆ ಕೊಡಲಿ? ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೊಂದು ಇವೆಯಲ್ಲಾ?”

“ಸರಿ, ದಂತದ ಪೆನ್ನು ಇದೆಯೇ?”

ಮುರ್ಷಿದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ದಂತದಿಂದ ಬಹಳ ನಾಜೂಕಾದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಕಾಲ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ

ಮಾತನಾಡಿ, ನಂತರ ಪೂಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾರಾಜರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ತೆರಳಿದರು.

೧೯೩೬ರ ಮಾರ್ಚ್, ೨ನೇ ವಾರ: ಬಹುಶಃ ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾನಂದ ಮಹಾರಾಜರು ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ಮುಂದಿನ ವಾರ ಅವರು ಸಾರಗಾಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮಠದ ಮಹಡಿಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಜರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರು ಸಾಧು-ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಜರು ಬಿಹಾರದ ಭೂಕಂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ: “ಆ ದಿನ ಬಿಹಾರ ಭೂಕಂಪದ ರಿಲೀಫ್ (ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ) ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಜನರ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಎದೆ ಒಡೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಿಲೀಫ್‌ನ ಮೆರುಗನ್ನು ನೋಡಿ. ಅವರೆಲ್ಲ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ. ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಂದಲೇ; ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಏನೋ ತಮಾಷೆಗಾಗಿ ಮಜಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಾದರೂ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೇಳು? ಮೇಯರ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೊತ್ತ ೬೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ Viceroy's Fund ನಿಂದ ಅಫೀಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವುಗಳೂ ನಾಶವಾಗಿವೆ, ಅವನ್ನೂ ಪುನಃ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ Central Relief Fund (ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನದ್ದು. ಅವರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷತ್ತಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರ ಮಾತುಗಳು ಮದ್ದಳೆಯಂತೆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಟ್ಟಿತು. ಅವರೆಂದಿದ್ದರಲ್ಲಾ, ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯೇ ಕಾರಣ ಎಂದು? ಹೀಗೆಂದದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವುದರಿಂದ ಏನಾಗುವುದೆಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆ?”

* * *

ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಬಾ ಸಾರಗಾಳಿಗೆ ಹೋಗುವರು. ಮತ್ತೆ ಎಂದು, ಎಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗುವುದೋ, ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತ ಇಂದು ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಲು ಒಬ್ಬನೇ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು, “ನಾನು ಈ ಸಲ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಸಾರಗಾಳಿಗೆ ಬಾ, ಏನು? ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಅಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾ. ಇಲ್ಲಿ ಜನ ಜಾಸ್ತಿ, ಗಲಾಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮವರೆ.”

* * *

೧೯೩೬ನೇ ಇಸವಿ, ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೫ : ಇಂದು ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯಾ- ಸಾಯಂಕಾಲ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತನು ಪರಿಚಿತ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾರಗಾಭಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಹಿರಿಯ ಸಾಧುಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ದಿನವೂ ಹಲವಾರು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಗಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಬಾ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕುರಿತಾಗಿ ಅವರು ಹೀಗೆಂದಿದ್ದರು: 'ಯಾವಾಗ ಲಾದರೂ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು. ಬಹಳ ಕಾಲ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಡ. ಅವರ ಸ್ನೇಹದ ನೋಟಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಮಂಗಳವಾಗುವುದು.' ಬಾಬಾ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, 'ಇವನು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮವನೆ! ಅನೇಕ ದಿನ ದೂರವಿದ್ದ - ಮರೆತು ದೂರವಿದ್ದ - ಈಗ ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ!' ಅಂತ.

ಮಾರನೆ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಾಬಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, "Usefulness (ಪ್ರಯೋಜನ) ಇರಬೇಕು. ಯಾವಾಗ, ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಒಂದು Useful, responsible (ಪ್ರಯೋಜನದ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ) ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆಗಲೇ ನಿನಗೂ ಶಾಂತಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, 'ಇದೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ನಿನಗೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಆ ಕೆಲಸ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂದು ಇತರರಿಗೂ ತೋರುವುದು. ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದುಡ್ಡಿನ ಲೆಕ್ಕವಿಡು. ಯಾವಾಗ ಯಾರಿಗೇನು ಬೇಕೋ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹಣ ಕೊಡು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವಾಯ್ತು, ಅಲ್ಲವೇ? ಈ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಕರೆದಾಗ ಬಾ. ದೂರದಲ್ಲಿರಬೇಡ. ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀಯೆ; ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರು. ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಕಡೆ ಬಂದು ಬಿಡು."

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೧೫-೨೦ ನಿಮಿಷ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಬಾಬಾ ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, "ಇಷ್ಟು ತಡವೇಕೆ? ಮೇಲಿದ್ದೆಯೇನು? ದೇವರಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆಯಾ? ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಸದಾ ಜಪಮಾಡುವ ಭಾವವಿರಬೇಕು" ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಯೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ, "ಗೀತೆಯನ್ನೋದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಾನೆ." ತಕ್ಷಣ ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು, "ಏನು, ಗೀತೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ? ಏನು ಗೀತೆಯನ್ನೋದುತ್ತಿದ್ದೆ? ಓದಲು ಗೊತ್ತೇ ನಿನಗೆ? ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಓದಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ - ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಓದು. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಇದೇ ಮಾತು - ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಇದೆ."

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದರು, "ಇಷ್ಟು ದಿನ, ಬಂದಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ. ಈ ಸಲ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಡು. ಯಾರು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಎರಡು ದಿನದಲ್ಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನಾನು ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೋಸಿನ ಕಾಯಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಿಸುತ್ತೀ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ತಿಳಿಯಿತೇ? "

ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ common sense (ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನ) ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು: "ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದರು - ನಿವೇದಿಗಳಂತಹ ಪ್ರಖರ ಬುದ್ಧಿವಂತೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದರು, ವೇದಾಂತ ದಿಂದಲ್ಲ, common sense ನಿಂದ. ನಿವೇದಿಶಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಶಾಂತಭಾವದಿಂದ ಸಹಜ, ಸರಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ common sense ಉಳ್ಳವರು ವಿರಳ. University ಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರ ವಿಕಾಸ ದೂರದ ಮಾತು. ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಬಿ.ಎ. ಎಂ.ಎ ಪಾಸುಮಾಡಿದ ಹುಡುಗರು ಮೂರ್ಖರಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಎಷ್ಟು common sense ನಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ನೋಡಿ."

ಸಾಯಂಕಾಲ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ camp cotನ ಮೇಲೆ, ದೇಹದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತು ಬಾಬಾ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ:

ಏಕ ರಚಿತ ವೇದ - ಶಿವ, ಶುಕ, ನಾರದ|

ರಚಿತ ಯುಗ ಯುಗ, ಪಾರ ನಹೀ ಪಾವತ||

(ಸರ್ವ ವೇದಗಳೂ, ಶಿವ, ಶುಕ, ನಾರದರೂ ಪರಮಸತ್ಯ ಒಂದೇ ಎಂದು ಯುಗಯುಗಗಳಿಂದ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.)

"ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿದ್ವಾರ - ಹೃಷಿಕೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧುಗಳು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಂಥ ಆಳವಾದ ಭಾವ, ಎಷ್ಟು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರ! ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಲು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿನ್ನ ಸ್ವರ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣ ಮಾಡು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅದಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಬಾರಿ ಹಾಡಿದರು. ಆಗ ನನಗೆ 'ರಾಗವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸು' ಎಂದಿದ್ದರು."

ಮುಂಜಾನೆ ಏಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಬಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: "ಖೇತ್ರಿಯ ಮಹಾರಾಜರು ತಡವಾಗಿ ಏಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ನಾನೆಂದೆ, 'ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನುವವರನ್ನು ಹಾಗೂ ತಡವಾಗಿ ಏಳುವವರನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಾಳೆ ಅಂತ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಏಳುತ್ತಿದ್ದರು, ನನಗಿಂತ ಬೇಗನೆ. ಎದ್ದು ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಮಹಾರಾಜರು ನಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮೇಲ್ಭಾಗವೇ ಮೇಲೆ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ದೀಪವನ್ನು ಉರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು - ಭಾರೀ ಲೈಬ್ರರಿ ಅದು.

"ಠಾಕೂರರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಏಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಮಠದಲ್ಲಿ ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಹಾಗೂ ನಾನು ಒಂದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದೆವು. ಮಂಗಳಾರತಿ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. 'ಠಾಕೂರರು ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಮಲಗುವುದೇ?

ಛಿ, ಛಿ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಬೇಗನೆ ಎದ್ದ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಂತರವೇ ಶರತ್ ಮಹಾರಾಜರು ಎದ್ದರು. ನಾನು ಮಲಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದರು! ನನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕಿಟಕಿ ಅಲುಗಾಡಿಸಿ, ನಾನು ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ನಾನು ಎದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದ, 'ಏಯ್ ಅಖಂಡಾನಂದ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೩ ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದೇಳು' ಅಂತ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ೩ ಗಂಟೆಗೆ ಯಾರೋ ಕರೆದು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, 'ಏಯ್ ಅಖಂಡಾನಂದ, ಎದ್ದೇಳು, ೩ ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ' ಎಂಬಂತೆ. ತಾಕೂರರು ಯಾವಾಗ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಹಾಗೇ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಕೂಡ; ರಾತ್ರಿ ಕರೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವರು ಒಗೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಉನ್ನತ ಜೀವನದಲ್ಲಿನಿದ್ದೆ ಕಡಿಮೆ. ಶರೀರ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಸಬಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಎಳಬೇಕು. ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಭಗವದ್‌ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು - ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ಹೊಸಿಲಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕಿ. ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ವಾವಿರಬೇಕು.”

* * *

ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಬಾ ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದರು, “ಕೊಸರು ಪಡೆಯಬೇಕು.* ಇಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಹೋಗುವವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಮೋಸ ಹೋಗುವರು, ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವುದು. ಧರ್ಮವನ್ನಾಚರಿಸಿ, ಆದರೆ ಮೋಸ ಹೋಗುವೆಯೇಕೆ? ‘ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದೀ ಅಂತ ಮೂರ್ಖನಾಗಬೇಕೆ?’ ವಂಚಕ ಹಾಗೂ ವಂಚಿತ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ. ತಾಕೂರರು ಹೇಳಿದ ‘ಕೊಸರನ್ನು ಪಡೆಯುವ’ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶಾಲನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕಂಠವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಶಾಲು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, “ಅದರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿದ್ದರೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ.” ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೊಂದರು, “ಇದೇನು? ಶಾಲಿನ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೇನು ಕೊಡುವುದಂತೆ?” ನಾನೆಂದೆ, “ಏಕೆ? ಕಂಠವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲವೆ?” ಅವರೊಂದರು, “ಅದರ ಬೆಲೆ ೩-೪ ರೂಪಾಯಿ.” “ಹಾಗಾದರೆ ಬೇಡ ಬಿಡಿ. ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಕೊಸರನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು” ಎಂದೆ. ಕಡೆಗೆ ಆತ ಒಂದು ಕಂಠವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ. ಬಹರಾಂಪುರದ ರಾಖಾಲ ಅದನ್ನು ಕಲಿತಕೊಂಡು ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರದ ಜೊತೆ ರುಮಾಲನ್ನೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಡೆದ.”

* ಇದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು. ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು; ಮೋಸ ಹೋಗಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಿಗುವುದನ್ನೂ ಬಿಡಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು.

ವೈಶಾಖಮಾಸದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ; ೧೧-೧೨ ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಬಿಸಿಲು. ಬಾಬಾ ಸೌತಕಾಯಿ ಮಾರುವವನಿಗೆ ಹಣಕೊಡಲು ಭಕ್ತನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ಬೆಲೆ ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಐದೂವರೆ ಆಣೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಬಾ ೫ ಆಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಾಬಾ ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿ ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಲೆಗೆ ಒದ್ದ ರುಮಾಲು, ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರೇಗಿತು. ಏನಿದು, ಬರಿಯ ಎರಡು ಪೈಸೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಬಾಬಾ ತಾವೂ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅವನಿಗೂ ಕಷ್ಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ೫ ಆಣೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಐದೂಕಾಲು ಆಣೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಸೌತಕಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಾಮಾನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದ. ಬಾಬಾ ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ಹೋಗು, ಸೌತಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು.”

ನಂತರ ಭಕ್ತನಿಗೊಂದರು, “ನೀವೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣದವರು. ನಿಮಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಏನು ಗೊತ್ತು? ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ಅವನು ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಅವನೇನು ಅವುಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆನು? ಸ್ವಲ್ಪ ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಐದಾಣೆಗೆ ಅವನು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಅದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿನಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಚೌಕಾಶಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಿನಗೆ ಹಣವನ್ನೇಣಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ.

“ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುವಾಗ ನಾನೆಂದೂ ಹಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡಿನ ಯಾವ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಾಕೂರರು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿರುವಾಗ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ, ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿತಾಯ. ಅದಲ್ಲದೆ Public Money (ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ) - ಭಕ್ತರು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ದುಡಿದಿರುವ ಹಣ. ಅವರು ತಾಕೂರರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ - ನಿನ್ನನ್ನು, ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ‘ಒಂದು ಕಾಸ ನ್ಯಾದರೂ ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಲಿ?’ ಎಂಬುದೇ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯ.”

ಸ್ವಾಮಿ ಅಭೇದಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮವಾದ ಬಹರಾಂಪುರಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತ ಬಂದವರು, ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಸಾರಗಾಛಿಗೆ ಬಾಬಾರನ್ನು ದರ್ಶಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ತಾಕೂರರ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಬಾಬಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, “ತಾಕೂರರ ದೇಹವನ್ನು ಕಾಶೀಪುರದ ಉದ್ಯಾನಮನೆಯಿಂದ ಸ್ಮಶಾನ ಘಾಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ, ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಾದ್ದರಿಂದ, ಚಟ್ಟವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊತ್ತೆ. ಹೋಗುವಾಗ,